

Katedra psychologie UK FF
Posudek oponenta diplomové práce Jaroslava Pustiny:
„Možnosti měření zvládnání stresu“

Předložená diplomová práce je v současné době v oblasti psychodiagnostické praxe velmi aktuální. Mnoho psychodiagnostických metod, které jsou v běžné psychologické praxi užívány, by zasluhovaly aktualizaci jak z hlediska podnětového materiálu, tak z hlediska stávajících norem. Autor si vybral dle mého názoru náročný úkol – tvorbu vlastního diagnostického nástroje. Tematicky „problematika stresu“ je rovněž velmi aktuální a vnímám, že v současné době není na poli psychodiagnostiky dostatečné množství metod (zejména dotazníkových), které by svou šíří dokázaly dostatečně pokrýt poptávku.

V teoretické části práce se autor v několika kapitolách věnuje základním poznatkům vztahujícím se ke stresu (definice pojmů, hlavní teorie), osobnostním faktorům ovlivňujícím zvládnání stresu a metodám měření zvládnání zátěže. V poslední kapitole je představen autorův vlastní „Dotazník zvládnání zátěže“.

Kapitoly v této části práce jsou vhodně zvoleny, dobře členěny a z mého pohledu postihují důležité souvislosti pro tvorbu nového nástroje. Autor pracoval s dostupnými odbornými prameny (včetně internetových odkazů) našich i zahraničních autorů. Za přínosné považuji zařazení posledních kapitol, kde autor porovnává svůj psychodiagnostický nástroj s již publikovanými (svým zaměřením podobnými) metodami a dále pak zmiňuje možnosti jeho využití v praxi.

K této části práce mám jen drobnější formální připomínky. Členění textu by z mého pohledu usnadnilo číslování jednotlivých kapitol. Dále pak v odkazech na literaturu není zvykem uvádět iniciály autorů (např. str. 29). V kapitole, kde autor představuje vlastní dotazníkový nástroj, bych očekávala uvedení plného znění položek dotazníku (či jejich částečný výběr), což jsem nenalezla ani v přílohách práce (je možné, že to bylo z hlediska autorství záměrem...).

Cíle empirické části práce autor rozdělil na dvě části: 1. Zjištění základních psychometrických vlastností inventáře (dotazníku?); 2. Validizační studie inventáře (dotazníku?). Vzhledem k těmto cílům jsou formulovány výzkumné hypotézy 1 – 3 (str. 78) a 4 – 6 (str. 91). Design studie, zkoumaný vzorek, metody sběru dat a jejich analýza jsou náležitě popsány. Výsledky autor předkládá v podobě tabulek a vlastních interpretací získaných údajů (podrobnější analýzy jsou pak dostupné v přílohách). Poslední kapitola této

části práce je věnována „Diskusi a závěru“. Autor zde kromě shrnutí také zvažuje možná omezení nově vytvořeného nástroje.

K této části práce mám několik připomínek:

- Přestože si uvědomuji, že práce je svým tématem zaměřena více psychometricky, než v případech jiných diplomních úkolů, text působí spíše statistickým přehledem. Domnívám se, že i v této části práce by mohly zaznít autorovy komentáře vztahující se k jednotlivým uvedeným proměnným z psychologického pohledu, tak jak je o nich pojednáno v teoretické části práce.

- Přestože autor nově vytvořenou metodu validizuje pomocí již existujících psychodiagnostických metod, což je i v souvislosti s velikostí zkoumaného souboru úctyhodné, domnívám se, že by porovnání mohlo obsahovat i více komentářů z pohledu psychologicko-diagnostického, neboť každá ze zmiňovaných metod je založena na rozdílných teoretických základech (např. GPOP versus DZZ).

Prosím autora, aby v rámci obhajoby stručně uvedl, v čem spatřuje psychodiagnostický přínos nově vytvořeného nástroje oproti dosud existujícím metodám. A dále pak jakým směrem by se mohl ubírat další výzkum či úprava metody tak, aby se zamezilo v diskusi zmiňovaným nedostatkům, případně jaká doporučení autor shledává jako zásadní pro využití této metody v praxi.

Závěrem nutno říci, že si uvědomuji množství práce, která stojí za předloženou studií, a cením si autorova pečlivého přístupu při jejím zpracování. Předložená diplomová práce, dle mého názoru splňuje nároky na takovou práci kladené, a i přes uvedené připomínky ji hodnotím jako zdařilou a doporučuji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení velmi dobře.

V Praze dne 28. 8. 2015

Markéta Niederlová